

Cédulák VII.

– én nem merésznék ilyet kérni tőled, Uram, bár akár naponként ismételem is: bocsásd meg vétkeinket. Valóban, bocsásd meg, mormolom az imát, de gyarló tapasztalatom szerint, mi nem bocsátunk meg az ellenünk vétkezőknek, legfeljebb félszívvvel, látszat szerint. Igaz szívből, mint magunk felé vagyunk – semmiképp. Kényszerből, képmutató szemforgatással, visszahúzott karmokkal, megengedő módot mímelve, olykor még ájtatosan is. Teljes szeretet a szenteké, meg az édesanyáké. Ha azok. És a Tiéd, Uram. Akkor nincs is pokol, ahova kerülnek a legfőbb bűnösök. De akkor jutalom sincs! Ó, gyarló testvérem, de hiszen szívünkben együtt van menny és pokol!

*– már porban hervad szürke köveken
de – még láttam bimbó-sziromként
sötét szárnya, mint hajlott ívelt kényesen –
napfényben ragyogva fénylett lila bársonya.
Most kőszürkére fakult, fényes hímpora oda –
de gyászmisét érte mivégre...
köztünk járt ő is, kísérhettük mi is.*

– meglepődsz, de az életút vége felé megszokható a kora reggeli felkelés is, mintha a világ természete lenne. Pedig nem az! Ezt hasznos emlegetni, különben még elhiszed, mindig így volt és marad is örökké. Nem, amikor fölkelés, izmaid, ízületeid, szíved, értelmed segíti az Ég, jóllehet eddig sem volt mindig így, és egy napon megint nem lesz az. Kérés, sírás nem segít neked sem. Sajnálkozni előre? Mivégre tennéd, itt jártál te is – egy a testvéreid, a számtalan millió közül. Újabban úgy is az elvegyülni, csak „nem kitűnni” a trendi...

– ó, milyen édes a kéj, ha a kísértést szemlélhetjük biztos zugból! Elgondolni, amint dédelgeted gömbölyű gyönyörűségeit, a vágy dalolja édes énekét, te pedig vörös felhők között suhansz mondhatatlan boldogságba... Ó, Barátim, nem lehet ennél édesebb! Odüsszeusz, a ravasz görög kipróbálta. Evezőtársai fülét viasszal be-

tömve elzárta őket a szirének mézédés énekétől, magát erős kötéllel árbochoz bilincselte, s kockázat nélkül remélte a kéjt... Hajójuk megállás nélkül haladt a szirének felé, így kockázata semmi, biztos zugból átélheti, mit halandóknak meghallgatni halálos tilalom. Odüsszeusz pedig csellel, lopva kihallgatta bár a mézes dalú szirének énekét, de mert nem maradhatott az éneklőkkel halálíg, keservbe fordult a várt gyönyör, kiégve, szenvedve szakadt félbe az áhított találkozás. Tetteid árnyékát nem lépheted át te sem, halandó.

– mesélni gyermeknek – az emberi képességek legszebb lehetőségei közül való cselekedet – csakúgy, mint szeretni. A mese a szabadon engedett lélek szívből vezérelt, álombéli szárnyalása. Eljuthatunk vele bárhová, nincs legyőzhetetlen messzeség, a távolságot, mint üveggolyót megkapod – csak aludj el szépen... Ebben áll a mese hatalma: hipp-hopp, és már ott is vagyunk, láthatjuk és hallhatjuk mindazt, amire csak vágyunk. A mese elbűvöl, csak erőnek erejével tudsz kiszabadulni varázsköréből, de lelkedben veled marad. Emlékezhetsz történetére, ha nem kívánod is... Most is kísér utamon anyám hajdantól meséje, az édesanya aranyaszívéről, mely meghasadt, csak hogy megmentse gyermekét, megvilágítsa útját az éjszakában... Amíg élek: ő Anyám marad, én kisfiú... Így vagyunk ezzel mindannyian, akiknek szerencséje volt szeretni és szeretve lenni... Anyánk sírig kísér álmaival.

– sem az újság, sem a politika nem szilárd beton – demokráciában nem lehet rájuk házat építeni, és diktatúrában sem, lévén, meghal a Főnök, összeroppan a rendszer. Mai zaklatott, hevesen változó világunkban olykor néhány év, és mintha elmúlt volna egy évszázad. A hatalomban persze mindezt könnyű feledni, hisz' oly biztosnak látszik a trón. A papíralapú újságot világméretben, szinte órákon belül megöli az on-

line kiadás, bár itt is nagyok a különbségek, hisz minél nagyobb egy lap vásárlói köre, annál több eséllyel állítható, hogy a világhálón is nagyobb körben terjed, és fordítva. A pártok iránti vonzalom pedig olybá' tűnik, mint a szerelem. Ma forró hevület, holnapután töredező, bizonytalan csapat, majd mint ahogy a szél elsodorja a ködöt, egyszeriben kitisztul a lég, s már csak maroknyi a rajongó tegnapi vezérünkért. Emlékezhetünk, majd félszáz évig – vagy tán pontosan addig – választhattunk képviselőt egy közül.

– végül is ki nyerte a második világháborút, és melyik csatában? Ez 70 év után igazán eldönthetőnek tűnik, gondolhatnánk, a történészek bizonyára tárgyilagos választ adtak már. A párizsi találkozón, 2014 májusában a nyugati győztesek természetesen a normandiai partraszállás mint döntő esemény mellett voksoltak. Putyin magától értetődően Sztálingrádra hivatkozott. A németek mint legyőzöttek hallgattak, bár két vesztes háborúval a hátuk mögött is Európa urai lettek mára – s ezt békében érték el! Egyes magyarázók szerint az oroszoknak igyekezniük kell, mert elveszítve az ukrajnai háborút, valakinek még eszébe jut a Szovjet Birodalom 25 év előtti szétesése... Mert hogy az is kudarc. Mi, fűben élő magyarok lapot sem kaptunk, véleményünk sincs, ha mégis, nem oszt, nem szoroz. Lám, a legújabb kori európai demokrácia. Hovatovább egyedül maradtunk – mindenkorai vesztesek.

– amit kérhetsz... olykor sok is, másszor kevés, olykor a legkevesebb. Tiltakozhatsz, de kinél, s ugyan milyen adut osztottak neked? Azzal indulsz a világba, amit útravalóul kaptál. Igaz, előbb meg kell találnod, amit magaddal vihetsz, mert, hogy jól értsd: ezt legtöbbször későn tudod meg! Önmagad sem ismered, nemhogy a varázspálcát, mit te is hordozol... Ha egyáltalán megleled, s rájössz a fogására! Majd mire megvénülünk „s lócákon, hülyén ülünk, lábunkat közsvény marja már” – de hiszen ez Faludy Villona! Akkor leszünk tisztánlátók? Kár lenne magunkért. De kérni meg kell tanulni, s kivált azt, hogy mit kérhetünk! Istentől, embertől, virágtól, madártól, széltől, hótól, kedvesedtől, gyerekedtől, anyádtól-apádtól. Mire mind kitanulod, megjön a tél, s már legyinthetsz legtöbbször. Később észbe kapsz, de hiszen még velük vagy, igaz, kivel miként... Testben is, sodródó lelkevel, emléket

őrizve ápolom, de hiszen magamat is kérlelem olykor érte, néha meghallgatva...

– a Titkot úztuk mindahányan, már a görögök is... Platón *Államában* Szókratész elmond egy történetet, Ér vitéjét. A csatatéren vérbe fagyva eltöltött 12 nap után, épp mielőtt testét máglyára vetnék – Ér feltámad. Elbeszéli, mit látott odaát azokról, akik születésük, újjászületésük előtt voltak, és mit a halálból megtértekről. A történet magyarázza Sorsunk szeszélyeit, a megkerülhetetlen Sorsot, melyet magunk választunk, de mert utóbb elfeledünk, vakon éljük meg. Ér ezt látta odaát, majd a földi létben eltöltött élet túlnani értékelését is megleshette másokon, majd mindez föltámasztja kételkedését: valójában érdemes-e törekedni a jóra, hisz a sorsunk szálait fonó párkák magasából minden másként látszik... Platón meséje a régi görögöket is megelőző régmúltban gyökerezik, forrása homályba vész. A mítosz válasza a görögök vagy éppen a mi mai kérdéseinkre sorsunk igazságáról még újabb titkokat hordoz, s nem zár le semmit, inkább távolabb sodródunk a Fénytől... Olvasom egy nemzetközi (köztük magyar) agykutató csoport erős sejtését: agyi alakzataink annak hatására is változnak, afféle öngerjesztő módon, minél inkább hajlunk egyik vagy másik világszemlélet elfogadására. Kétkedő, bizonytalan, szilárd, határozott, megengedő, zsarnoki, áldozati típusok vagyunk – szinte születéstől fogva megformáltak. Készen kapott szerepek választhatók már eredendően, miként Ér vitéz láthatta is odaát. Sorsunk alakítói lennének e klisék, személyiségünk lázad vagy elfogad, s még millió variáns. Egy csontig érő seb a lelken, tomboló szerelem, de porig sújtó csalódás is vagy bármi más körülmény, mely eltípor, összetör, netán felmagasztal, egekbe röpít, mint a mindent eldöntő gól a 93. percben. Mire mindebbe kicsit is beletanulsz, az élet vizének forrását megsejted, már halkul is a zene, int a karmester – de az is lehet, maradhatsz még.

– csodás gyógyulások, szeptember gyógyítók – mély istenhittől áthatva. Ki teszi velük a csodát? Ők maguk, hitük erejével, mert meghallja fohászuakat az Úr? Őket hallgatja meg, mert méltók is erre? Fölösleges kérdések, csak zavarják az áhítatos hívőt. Légy hozzánk kegyes, Uram. Ne engedd híved vergődni a kétkedők között, nyújts felénk védő kart – ha teheted.

– a démon magánya –
gonoszságába bezárva.
Társtalan, szenvedő éppen ő, kitől tartunk vala-
hányan?
Szörnyeteg lénye – börtöne.

– „Valahol aláírtak valamit,
Valahol megalkudtak valamit,
Valahol elosztottak valamit” (Kós Károly: Kiáltó
szó)

– látszat és valóság változékony távolsága tapasztalat. Délibáb és a pohár vízben görbült kanál mind látszat, de önértékelésem is akár, noha tetteim alapja lehet, s ha rossz e megítélés, akkor annak következményei is... Látszat és valóság távolsága hajdani korok torzón fönmaradt s nekünk érthetetlen építményeinek a hiányzó magyarázata is. Szakrális cselekvés éji Holdnak vízzel áldozni, bölcs örökség, hitemből lett azzá. Nekem a helység középpontja e mély kút, másnak csak szomját oltja a pusztán. Bűvös ág, vékonykán csordogáló erecske az erdőn, nyaranta gyakran kiszárad, éppen a forróság idején csalódást okozva a reménykedőknek... A szikla görgeteghez fölmászni, mely mohos hasadékából ontja a csermelyt – kiváltság. Másnak csak erőpróba fölélni. Hitem áttelekesíti az anyagot, ha őszinte, mély s reménykedő, s talán szent helyei által is velünk az Angyal.

– el nem veszíthető emlékeink. Évek, évtizedek múltak el, a szereplők megfogytak, de emlékeink fényes lapjai velünk maradtak, lelkünkben őrizzük őket, s hívásra vagy maguk törvénye szerint megjelennek. Halványulnak, átrajzolódnak, ha sokat idézzük, megfakulnak – olyanok, mint a gyűrt fényképek, kiejtik egyik-másik szereplőt, bár ők jelen voltak talán, vagy mégsem... Mikor is történt ez pontosan, hol készült ez a kép? Angyal, segíts fölidézni, ami elmúlt, de ne legyen fájdalmas, sem felednivaló! Amíg itt vagyunk, akik emlékezhetünk...

Nyári utazások a Mamához, amíg nem fordult meg bennem a világ, karácsony esti angyalváró séták, amikor telefonáltam neked, és a központos már felismerte a hangom, pedig én szerettem volna eltitkolni, amikor nyíltak a cseresznyefák, mint egy-egy óriási virágcsokor... Egyszer majd szétfoszlanak senkinek nem hiányzó emlékeink... De most még emlékszem, amikor ott azt mondtad, és én magamhoz öleltelek, hiszen búcsúztunk éppen egy nyárra, s te megcsókoltál a kapualjban, hogy még egyszer elköszönjünk, mert (fölfoghatatlan ideig!) egy hónapig sem találkozhattunk! Ragyogó nap, csupa fényesség, előttünk a nyár, mi mégis búcsúztunk, egy teljes hónapra, sőt tovább... A szívem szakadt bele. A regény lezárult, de történetére még emlékezünk. Lehet, előttünk is elzárva, egy más világban játsszák tovább az árnyak... Árnyjáték lehet az emlékezés...

Kerekől egy elhagyott tanyán (Dávod, 1984)